

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 70

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, četrtek 28. marca 1940

NAROČNINA NA MESEČ
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Uspehi angleškega letalstva

Na Severnem morju so angleška letala potopila nemško bojno ladjo, na zahodni fronti pa zbila pet letal — Blokada Skageraka je popolna in je vsak promet skozi preliv nemogoč

LONDON, 28. marca. Reuter. Poleg blokiranja Skageraka, ki je doseglo popoln uspeh, je potekel včerajšnji dan tudi v znaku važnih letalskih napadov in spopadov, pri katerih je doseglo angleško letalstvo najlepše uspehe in pokazalo tako svojo premoč nad sovražnikom. Naša letala so včeraj potopila eno nemško bojno ladjo in sestrelila 5 nemških letal, ne da bi bile pri tem naše letalske edince izgubile tudi le en sam stroj.

NAPAD NA NEMŠKE LADJE

LONDON, 28. marca. Reuter. Admiralieta javlja: Angleški letalci so dosegli včeraj na Severnem morju velik uspeh. Eskadrilja angleških bombnikov je napadla 4 nemške patrolne ladje, od katerih je ena potopljena. Angleški letalci so se približali nemškim ladjam skriti v oblakih, iznenada pa so pikirali ter spustili na eno izmed ladij bombe. Neki opazovalec na angleškem letalu je opazil, da je sedem bomb eksplodiralo na krovu nemške vojne ladje. Nato so se morali letalci zaradi strahovitega streljanja nemških protiletalskih topov umakniti v

oblake. Ko so se vrnili, so opazili, da je ena nemška ladja potopljena, na mestu pa so videli, da je bila voda bela od potaplajoče se ladje. Vsa letala so se vrnila.

PETURNE BITKE V ZRAKU

LONDON, 28. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja: V bitkah nad zahodno fronto, ki so trajale 5 ur, so angleški letalci včeraj sestrelili 5 nemških letal, dve sta pa verjetno težko poškodovani padli na nemško ozemlje. V prvi bitki se je srečal neki angleški lovec s 4 težkimi nemškimi bombniki znamke »Dornier«, ki so jih spremljali 3 lovci znamke »Messerschmidt«. Angleški lovec je napadel

enega izmed Dornierjev ter ga sestrelil. V drugi bitki je patrolja treh angleških lovcov napadla 12 nemških lovcov znamke »Messerschmidt«. V bitki je bil sestreljen neki nemški lovec, drugega pa so Angleži zasledovali globoko na nemško ozemlje ter ga uničili še preden se mu je posrečilo pristati na letališču. V tretji bitki so trije angleški patrolni lovci napadli 9 »Messerschmidtov« ter jih 3 sestrelili. Dva izmed njih je sestrelil neki mladi novozelandski letalec, med tem pa ga je neki nemški letalec napadel ter mu zažgal letalo. Novozelanec je s padalom skočil ter padel na ozemlje pred francoskimi črtami, nakar se je rešil.

KONEC PROMETA SKOZI SKAGERAK

LONDON, 28. marca. Exchange Telegraph. Angleška eskadrilja rušilcev in podmornic, ki se je pojavila na Severnem morju, je zaplula v Skagerak južno od Norveške očito z dvojnimi nameni,

da zapre Nemčiji to pomorsko pot in da izzove nemško bojno mornarico k spopadu. Zunanji namen pa je v tem, da prekine prevoz skandinavskih rud v Nemčijo mimo Norveške in skozi Skagerak. Kakor poročajo iz Kodańja, je nemška admiralieta sklenila popolnoma ustaviti ves promet nemških trgovskih ladij z lukami Severnega morja in naročila, naj se ladje poslužujejo samo prog po Vzhodnem morju. Ta ukrep pomeni novo veliko obremenitev nemških železnic. Nemška mornarica je s tem popolnoma zaprta v Vzhodno morje in ji je odrezana vsaka pot na Severno morje in Atlantski ocean. Angleške bojne ladje skrbno nadzirajo vse nemške trgovske parnike, ki so se zatekli v norveška in danska pristanišča, pripravljena da jih zajamejo ali napadejo takoj, čim bi hoteli pobegniti. Nekatere edince patrolirajo vzdolž vse norveške obale.

Finci so včeraj izpraznili odstopljene dežele

Obenem z vojsko je zapustilo izgubljene kraje 100.000 civilistov — Rytijeva vlada je odstopila, a je bila takoj sestavljena nova tudi pod njegovim vodstvom

HELSINKI, 28. marca. Havas. Včeraj je bila izvršena dokončna evakuacija obeh področij Karelske ožine, na katerih so bile še finske čete. Prav tako je bilo izpraznjeno tudi ozemlje severno od Ladoškega jezera. Iz Petsama in ostalega severnega področja se bodo sovjetske čete umaknile do 1. aprila. Kraje, ki so bili sedaj odstopljeni Sovjetski zvezi, je zapustilo okoli 100.000 civilnega prebivalstva, ki so ga začasno nastanili v šolah in drugih javnih zgradbah. Izselitev se je izvršila v popolnem redu. Maršal Mannerheim je včeraj razpustil švedsko prostovoljsko legijo. Zaradi popolnega opustošenja Hanka je vložila sovjetska vlada pri finski protest.

LISTA NOVE VLADE

HELSINKI, 28. marca. FTA. Včeraj je vlada ministrskega predsednika Rytija odstopila. Prezident Kallio je odstop sprejel in poveril mandat za sestavo nove vlade ponovno Rytiju. Takoj nato je bila sestavljena nova vlada, v kateri so: Ryti ministrski predsednik, Rolf Viiting zunanji minister, Lehtonen mi-

nister pravosodja, Borm notranji minister, Vaino Tanner minister za prehrano, Fagerholm minister za socialno politiko, general Valdenas vojni minister, Pekkalä finančni minister, Saalovara prometni minister, Eholmis minister za javna dela, Heikkinen minister poljedelstva, Kukkonen minister prosvete in Kotilainen

minister za trgovino in industrijo. V novi vladi so zastopane iste stranke, kakor so bile v prejšnji.

SMERNICE NOVE VLADE

HELSINKI, 28. marca. Havas. Takoj po sestanku nove vlade je Ryti obrazložil program novega kabineta, ki se bo moral predvsem pobrigati za obnovitev razdejane države. Zato je treba podpore in sodelovanja vseh državljanov, da se v notranjosti države s pospešeno industrializacijo nadomestijo izgube odstopljenega ozemlja. Vlada bo iskala nove vire naravnega bogastva in jih usmerila v korist naroda, v zunanji politiki bo Finska vodila samostojne smernice, nastlanjajoč se na načela miru in nevtralnosti.

HELSINKI, 28. marca. Reuter. Nova finska vlada je imela prvo sejo, na kateri je predsednik Ryti objasnili svoj program, ki sestoji iz 9 točk. Glavne točke to: osiguranje eksistence finskih beguncem iz odstopljenega ozemlja, reorganizacija državne obrambe, polaganje eksploatacija rudnikov ter izboljšanje finančne situacije države.

POLITIČNA SESTAVA

HELSINKI, 28. marca. Havas. V zvezi s sestavo nove vlade javljajo, da so politično stranke zastopane v njej približno tako kakor prej. Konservativci so dobili pravosodno in obrambno ministrstvo. Imenovanje Viitinga za zunanjega ministra je izzvalo iznenadenje v finskih političnih krogih. General Valdenas je bil že 1917 minister za narodno obrambo. Vlada bo sestavila dve komisiji za reorganizacijo države: ena bo pri finančnem ministrstvu, v kateri bosta tudi predsednik vlade in poljedelski minister, drugo bodo tvorili predsednik vlade, obrambni, prosvetni in pravosodni minister.

Teleki bo danes odpotoval iz Rima

RIM, 28. marca. LRP. Madžarski predsednik grof Teleki je bil danes dopoldne sprejet v avdienco pri papežu. Zvečer bo Teleki zapustil Rim in se vrnil z vlakom čez Jugoslavijo v Budimpešto.

sodelovanje krepkeje kakor je bilo kdajkoli poprej in bo znatno pripomoglo k utrditvi miru na jugovzhodu Evrope.

BUDIMPEŠTA, 28. marca. MTI. Polkovnik Laslo Hary, poveljnik madžarskega letalstva, je odpotoval v Rim. V spremstvu načelnika štaba letalstva je obiskal italijanskega tajnika za vojno letalstvo Pricola, ki mu izročil madžarsko odlikovanje regenta Horthyja, veliki križec za zasluge.

Sumner Welles se je danes vrnil v Ameriko

WASHINGTON, 28. marca. Havas. Iz Bele hiše je bilo izdano poročilo, da bo prispel ameriški državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Sumner Welles v New York danes ob 13. uri po lokalnem času. Prezident Roosevelt, ki je nameraval zapustiti Washington, je svoje potovanje odgodil do prihodnje nedelje, da se ho mogel sestati s Sumnerjem Wellesom takoj, čim prispe iz New Yorka v Washington. Vesti, da bo podal Roosevelt o rezultatih misije Sumnerja Wellesa sam osebno izjavo, se ne potrjujejo.

Pomen zmage kanadske vlade

TORONTO, 28. marca. Reuter. Pri parlamentarnih volitvah je kanadska vlada (liberalci) dobila 177 mandatov, konservativci 38, neodvisni 6, ostali dve stranki pa 24. Upoštevanj še niso glasovi kanadskih vojakov v Angliji in na fronti, vendar ne bodo spremenili položaja. Londonski »Daily Telegraph« poudarja dve točki: 1. vse stranke so bile za energično nadaljevanje vojne, in 2. vlada je sedaj dovolj močna, da vodi politiko brez ozira na lokalne zadeve. Delavsko glasilo »Daily Herald« píše, da so bili uničeni vsi tisti, ki so hoteli končati vojno.

spekelji angleških čet v Kenji je poveljnik britske vojske na Bližnjem vzhodu, general Wavel dejal, da so »posadke Vzhodne Afrike dobro oborožene in pripravljene na vse eventualnosti.

Za sestanek Hitlerja s Stalinom

LONDON, 28. marca. Exchange Telegraph. Kakor poroča dopisnik »Daily Telegrapha« iz Kodańja, so tam izvečeli, da si nemški zunanji minister von Ribbentrop močno prizadeva, da bi pripravil sestanek med Hitlerjem in Stalinom. Von Ribbentrop je predlagal, da bi se oba diktatorja sešla na sovjetsko-poljski meji, tedaj Stalin je to odklonil, povabila v Moskvo pa Hitler tudi ne bi mogel sprejeti.

TUDI KENIJA JE PRIPRAVLJEN

NAIROBI, 28. marca. Havas. Po in-

Dr. Vidmar premagal Rothya

BUDIMPEŠTA, 28. marca. MTI. V tretjem kolu Maroczyjevega spominskega turnirja je dr. Vidmar premagal Rothya. Szabo Ballo ter dr. Euwe Barco. Slednji je igral proti bivšemu svetovnemu prvaku novost, ki pa je v končnici ni znal izkoristiti.

Interesi Evrope so na jugovzhodu

LONDON, 28. marca. United Press. Sestanek med madžarskim ministrskim predsednikom Telekijem in Mussolinijem v Rimu ter dolgo bivanje nemškega odposlanca dr. Clodiusa v Bukarešti, kjer vrši pritisk na romunsko vlado, kakor tudi skorajšnji obisk odposlanca romunskega finančnega Jordana v Londonu daje londonskim listom povod za trditve, da so sedaj interes vse Evrope koncentrirani na jugovzhodu. »Times« so objavile članek »Pritisk na Balkan«, v katerem razpravlja o možnosti, da Nemčija s svojimi gospodarskimi akcijami popolnoma obvlada evropski jugovzhod tudi brez surovine. »Obstaja možnost, da bosta Hitler in Stalin složno pritisnila na jugovzhodne

države in to zasluži vso pozornost zaveznikov. Glede na dosedanje izkušnje zaveznike vlade ne morejo imeti nobenih izgovorov, ako pravočasno ne zgrabijo za iniciativo, in sicer prav tako na gospodarskem kakor tudi na političnem področju, in to povsod, kjer se jim za to le nudi priložnost. Nedvomno je v velikem interesu balkanskih držav, ki so izpostavljene nevarnosti direktnega napada ali samo gospodarskega pritiska s sever, ali tudi le ustvarjanju interesnih področij na njihovi račun, da se proti vsem tem nevarnostim združijo v skupni fronti. Njihova obramba bo pa veliko lažja, ako bodo imele zavest, da morejo računati na zadostno pomoč zaveznikov.

Maribor, 28. marca.

Gospodarska blokada Anglije proti Nemčiji prehaja v odločilnejšo fazo. Da bi svojega nasprotnika še bolj odrezala od oceanskega dovoza potrebnih surovin in blaga, je angleška vojna mornarica začela kontrolirati trgovinski promet ob norveški obali in zastražila še edini prost vhod Nemcev z Atlantika skozi Skagerrak.

Tako se obnavlja preizkušnja iz svetovne vojne. Tedaj je Velika Britanija, potem ko je pred Helgolandom s 15.000 minami na prostoru 10.000 kvadratnih milj zaprla izhod iz atlantskih nemških pristanišč, z vojnimi edinicami zastražila edini še prosti prehod za nemške podmornice na Atlantik v Skagerraku.

Dne 31. maja 1916 je prišlo v tem 120 km odprtem prelivu Atlantika med Norveško in Dansko, ki se skozi 50 km široko ustje Kattegata pretaka v Baltsko morje, do največje bitke v zgodovini pomorstva. Pomerilo se je 38 angleških in 21 nemških bojnih ladij. Velika Britanija je tedaj utrpela 115.000, Nemčija 61.000 ton potopljenih brodov. Morje je požrlo 8645 mornarjev, 1181 mož obeh mornaric je bilo težko ranjenih. Hudo preizkušena zadeva se je končala brez prave odločitve.

Z zaporo Kattegata nameravajo zdaj Angleži preprečiti nadaljnji uvoz skandinavskega blaga, predvsem železne rude in niklja po ceneni morski poti v Nemčijo. Močna nemška železna industrija ima namreč doma slaba nahajališča kvalitativno manj vredne železne rude. Prej je bila Francija s svojimi bogatimi rudniki glavni, pa najbližji dobavitelj železne rude v nemško industrijsko Porenje. Francoska Lorena ima namreč najbogatejše rezerve železne rude v Evropi in je s tega zreljšča branik Maginotove črte velikanskega pomena za zavezniško težko industrijo. Samo tu spravlja Francozi 40 milijonov ton železne rude na leto v promet! Lorenska ruda je zelo dobre kvalitete, ima 30—40% železa in se rada topi.

Do svetovne vojne je bila Nemčija lastnica polovice lorenskega železnega bazena, ki ga je osvojila po Sedamu 1871. Po vojni je izgubila dragoceno ozemlje in v dobavi prepotrebne surovine je postala odvisna od tujine. Kljub priključku avstrijskih železokopov je morala Nemčija uvoziti 1935 še 14, 1936 pa 18 milijonov ton železne rude. V l. 1937 je uvoz te surovine narasel na 20, 1938 že na 22 milijonov ton. Glavni dovoz je prihajal iz Francije, Španije in Švedske. Prvi dve sta po izbruhu vojne in blokadi odpadli, ostala je le še Švedska, ki ima na severu pri Gällivare bogata nahajališča hematita najboljše kakovosti. Letno proizvaja Švedska 8 milijonov ton, polovico te rude je kupovala Anglija, polovico Nemčija.

Švedska ruda je šla vse dostej po železnici do norveške luke Narvik, od tod po morju v 2200 km dolgi plovi do Kiela in dalje po železnici do visokih peči na Westfalskem. Zdej je ta pot presekana po angleških vojnih ladjah pred grlom Kattegata. Nemcem preostaja še morska pot iz severovzhodne švedske luke Lulea, od koder bi bilo treba premeriti po morju do luke Stettina 1480 km, dalje bi ruda po Labi in železnici dosegla Westfalsko. Toda, obale Botnijskega zaliva ne le da so dolgo pod ledom, tudi niso zaradi plitvin prikladne za plovo in pristajanje večjih parnikov. Vrhu tega so ob vhodu pri Aalandskih otokih položene finske mine. Železnika 1650 km dolga proga za prevoz iz Gällivare do Malmöja na jugu, od tod 280 km po morju do Lübecka in dalje v Porenje bi bila predraga, nerentabilna.

Se težja je stvar z uvozom niklja z višje ležečih rudnikov na skandinavskem severu. Nordijski državi sta izvažali 40% svojih rud v Nemčijo, polovica njunega izvoza masla in rib, tretjina svinskega mesa in jajc, 86% celuloze in lesa iz Skandinavije je šlo v nemška pristanišča, pretežno večino teh količin so prevažale ladje skozi Skagerrak v Baltik.

Pomorska vojna med Anglijo in Nemčijo se stopnjuje tedaj v gospodarsko bitko. Sporedno z njo zajema neroden položaj skandinavski izvoz, ki ga bo skušala Velika Britanija po zgledu iz svetovne vojne usmeriti v svoje in francoske luke. Dejstvo pa, da se je čelna stran angleškega vojnega brodogradništva

Grčija se je pripravila na obrambo

ATENE, 28. marca. Atenska agencija javlja, da prinaša tisk poednosti o uspešnem delu vlade Metaxasa za reorganizacijo države in obrambni napredek vojske. Od preračuna 1936-37 do danes je bilo za voj. namene izdano 6.665.060.000 drahem. Velik te vsote je šel za utrjevanje in dopolnjevanje mejnih utrd. Ze od 1936. leta dalje se prepresto gradi Metaxasova obrambna črta; nad 3000 delavcev je zaposlenih v trdnjavskih okopih. Ob utrjeni črti je vrsta železobetonskih topovskih ter strojniških zakopov in gnezd. Še avgusta 1936. leta je imela Grčija le

4 težje topove, zdaj jih ima nad 200. To sorazmerno pojačanje državne obrambe velja tudi za ostale vrste orožja na kopnem in v zraku. Položaj Grčije v Balkanskem sporazumu je jasen in učvrščen. Posebno pristrčni so postali odnošaji med Atenami in Ankaro. Dobre odnošaje goji Grčija tudi do Bolgarije, s katero ima nenapadalni pakt. Komunistem je v Grčiji zatrt, na poljedelskem področju so doseženi znatni uspehi v korist preje nezadovoljnih kmetov. Vsi naporji Grčije so pa bili izvedeni brez novih davčnih obremenitev.

Rekonstrukcija angleške vlade maja

LONDON, 28. marca. Stefani. Iz dobro poučenega vira smo izvedeli, da do meseca maja ne bo nobenih važnih sprememb v angleški vladi. Nova ali rekonstruirana vlada bo sestavljena po vsej priliki šele po Binkoštih. Ta odgoditev je namenjena prizadevanjem, da bi se v

tem času našel popoln sporazum z laburisti, ki naj bi tudi vstopili v novo vlado. Vendar ni izključeno, da bodo tudi med tem časom izvršene neke manjše, manj pomembne spremembe v posameznih resortih.

Angleška lekcija Norvežanom

LONDON, 28. marca. Reuter. »Times« poročajo, kako je angleška vlada glede na protestno noto Norveške, češ da so britske ladje kršile njeno nevtralnost, zaradi prijateljskih vezi s to državo skrbno preučila vsebino. Treba je pa predvsem naglasiti, da bi morala Norveška že prej posvetiti isto pažnjo drugim ladjam, ki so zaporedoma kršile njeno suverenost ob

obali. List naglašja, da angleške ladje niso napadle nobene norveške, medtem ko je ta država zaradi krivde drugih izgubila 60 parnikov na visokem morju. Blizu 400 norveških mornarjev je bilo žrtev nemške »akcije« na morju. Norveška vlada naj se zaveda, da angleška patrolna služba skrbi ob enem za neovirano plovo norveških trgovinskih parnikov.

Ozadje Suričevega odpoklica

PARIZ, 28. marca. Agex. Sovjetski veleposlanik Surič je odpoklican iz Pariza na željo francoske vlade, in sicer zaradi brzojavke, katero je odposlal ob priliki sklenitve sovjetsko-finskega miru predsedniku sovjetov in zunanjemu komisarju Molotovu, v kateri je govoril o »francosko-angleških hujskačih«. Sovjetska vlada je sicer očitke zavrnila, je pa Suriča vendar le odpoklicala in bo v najkrajšem času zapustil Pariz. Incident ne bo imel posebnih posledic. Ker je tudi francoski veleposlanik v Moskvi Naggyar že dolgo na dopustu, bo tudi sovjetsko veleposlanništvo v Parizu vodil do nadaljnjega namestnik veleposlanika.

Bližnji vzhod je varen

KAHIRA, 28. marca. Reuter. Angleške, egipčanske in indijske čete so pričele velike vaje južno od Kaire. Lord Samuel, ki se je vrnil z inspekcijskega potovanja po Vzhodu, je dejal, da je Bližnji vzhod danes bolj varen pred vsakim napadom, kakor je bil za časa miru. Zavezniki imajo sedaj na Bližnjem vzhodu strateške rezerve, ki so pripravljene za vsak primer.

KAJ VSE JE BILO PORUŠENO

HELSINKI, 28. marca. Stefani. Kakor javljajo z dobro informirane strani, je bilo med vojno na Finskem porušeni nad 1000 mostov, 1250 raznih zgradb, mnogo električnih central. Dober del teh razdejanj je na ozemlju, ki so ga prevzeli sovjeti.

FINSKI IZVOZ ČEZ NARVIK

HELSINKI, 28. marca. Stefani. Finski izvoz, ki je bil prej usmerjen preko Petsama, bo prevzela norveška luka Narvik. V pristanišču dopolnjujejo naprave, ki bodo lahko sprejele finsko blago in les.

VAN ZEELAND V HAAGU

AMSTERDAM, 28. marca. Havas. Bivši predsednik belgijske vlade van Zeeland bo sodeloval pri pripravah za zborovanje mednarodne trgovinske zbornice, ki bo drevi v Haagu. Navzočni so tudi nemški delegati. Novinarjem je van Zeeland odklonil vsakršno izjavo o svojih vtisih iz Amerike, češ da je član nevtralne države. Odšel bo ponovno v Ameriko, kjer bo organiziral vprašanje beguncev.

globoko pred vhod v Baltsko morje, proži nujne zaključke, da utegne priti neposredno zaradi tega do velikega spopada razpoložljive nemške pomorske in zračne vojne sile z jeklenim blokadnim obročem britskega imperija. In ker se bodo Angleži prav kakor v svetovni voj-

Domači zapiski

Sprejemi pri dr. Budisavljeviću

Ministra za socialno politiko dr. Budisavljevića je obiskala delegacija Delavske zbornice iz Ljubljane ter odpustništvo združenja upokojenih častnikov. Dalje časa je ostal v razgovoru z ministrom bivši poslanec in vodja zemljoradnikov Voja Lazič.

Nacionalnost in federacija

Beograjski »Napred« razpravlja v tej temi, kako »carska Rusija kakor Avstro-Orgska nista uspeli stopiti svoje narode v močno državno celino. Unitaristična in centralistična država zato ni nobena garancija za okrepitev celine v bodočnosti. Nasprotno, kjer so razlike v etničnem sestavu, zgodovinskem izkustvu in volji poedinih skupin, je federacija oblika, ki ima najsigurnejši okvir za celino, najboljše sredstva za stvarnejši proces izenačevanja, ki otvarja pot do kasnejšega nacionalnega edinstva.«

Nadškof dr. Šarić o narodni slogi

Ob priliki velikonočnega čestitanja je sarajevski nadškof dr. Šarić med drugim odgovoril: »Na veliki praznik Krista slavimo Hrvati prvo Veliko noč v svobodni Hrvatski. Ob tej priliki moram izraziti željo, da bodimo složni tudi v bodoče, kakor smo bili v preteklosti. Vse kar imamo danes, je plod dolgoletne borbe hrvatske narodne sloge. Ona je dovela naše cilje k uspehu, ona nam mora biti jamstvo za bodočnost. Med nami so poedinci, ki menijo, da zdaj ni več treba sloge, da se lahko stvarjajo nove stranke. Jaz sem proti takšnemu mišljenju, ker vem, da bi to ne bilo dobro. Sloga mora biti naš največji nacionalni zakon.«

Reis ul Ulema Spaho v Zagrebu

V začetku aprila bo prispel v Zagreb verski poglavar naših muslimanov F. Spaho. Pregledal bo muslimanske ustanove in obiskal bana ter vse politične osebnosti HSS.

Volitve v zbornico vrbaske banovine

Za kmetško zbornico v Banji Lukki so razpisane volitve, ki bodo 31. t. m. Glavna borba bo med zemljoradniki in JRZ. Kot člana SDS sta naknadno imenovana v banjaluški mestni svet Ilija Kecmanović in Novica Terzić.

Trije novi senatorji

Kot zastopnika nemške manjšine sta imenovana v senat dr. Georg Grassl in evangeljski škof dr. Friderik Popps. Madžari so dobili senatorja dr. Imre Vardya.

Basen o nevtralcih

V zagrebški »Novi Rječnik« čitamo: Bolgarska napovedovalka, ki daje poročila v bolgarščini v pariškem radiu, je nedavno pojasnila nevtralcem položaj z basnijo La Fontainea: »Kmet je peljal na sejem v mesto janca, koza in prašiča. Janec in koza sta stopala lepo mirno in tiho, prase pa se je vso pot drlo. Koza ga je zato vprašala, čemu se dere in ne stopa lepo mirno in tiho poleg nje in janca, saj grede vendar vsi skupaj v mesto na sejem. Prašič je pa odgovoril: »Res je, da nas vodi enaka usoda v mesto na sejem, toda potem bo naša usoda kaj različna. Janca bodo strigli in mu jemali volno, tebe bodo molzli in ti jemali mleko, mene pa bodo — zaklali in pojedli.« Tako bo imel tudi vsak nevtralec drugačno usodo, katero mu bo določil trgovec, ki ga bo kupil na sejmu.«

Industrija beži iz Ljubljane

„Zadnje čase se je preselilo več industrij iz Ljubljane v podeželska mesta, celo v Domžale. Maribor ima sicer samo 245 industrijskih podjetij, ta pa zaposlujejo 13.700 delavcev, Ljubljana pa 454 podjetij s samo 12.000 delavci. Sicer bi nas to, če se industrije selijo na deželo in v Maribor, prav malo vzmernirjalo, saj ostanejo v Sloveniji. Toda premnogo je takih, ki grede iz Slovenije ven. Treba se je vrniti k zdravi podstavi našega življenja, k demokraciji, občinski avtonomiji. Sedanja sestava ni nič drugega kakor delo in nasledek jugoslovenskega centralizma. Le res avtonomna občina, kjer odločajo v svobodno izbranem zastopstvu meščani sami, more prinesli ozdravljenje.“ („Slovenija“).

ni skušali prebiti s svojimi vedno bolj aktivnimi podmornicami v baltske vode, kjer so tedaj potopili vrsto nemških ladij, prehaja tudi v to sicer zaprto trgovinsko področje Evrope po finskem miru zdaj z zahodne strani nova preizkušnja skandinavske nevtralnosti.

Novice

Po počastitvi Nobelovega nagrajenca v Zagrebu

(Nekaj pripomb k znanstvenemu delu hrvatskega prof. dr. L. Ružičke)

Kulturni Zagreb je priredil prisrčen sprejem prof. Ljarslavu Ružički, Nobelovemu nagrajencu. Ružička se je rodil v Vukovaru, kjer je končal tudi gimnazijo. Vse svoje zrelo življenje je preživel v tujini, v Šviciji je ustvaril svoj dom. Sedaj je redni prof. univerze v Curihu in švic. državljan.

Delo Ružičke se je gibalo predvsem v področju organske kemije. Sam pravi, da je osnova njegovemu delu bilo raziskovanje aktivnih subtenc dalmatinskega buhača. Da si je pridobil tolikšen sloves v znanstvenem svetu je pa razlog odkritja oz. sinteza moškega spolnega hormona.

Zanimivo je, da je bilo prof. Ružički po prevratu ponujeno mesto profesorja na zagrebški univerzi, kar pa je odklonil iz razumljivih razlogov. Institut, na katerem zdaj deluje, ima letos nad 3 milijone din dotacije od Švicarske države in raznih industrij, kar znaša mnogo več kot sredstva s katerimi razpolagajo vsi znanstveni zavodi Strossmayerjeve univerze v Zagrebu.

V Zagrebu je bil zdaj prof. Ružička promoviran za častnega doktorja medicinske fakultete, za častnega člana Hrvatskega kemijskega društva, za častnega občana Vukovara. Pred 2000 povabljenimi je razjasnil poslušalcem tok in smer svojih znanstvenih naporov. Ob priliki častne promocije je izjavil: »Sodelovanje medicincev in kemikov bo prineslo v bodočnosti lepe uspehe. Dober plod bo rodilo tudi delo zagrebške medicinsko-kemijske za-

jednice. Sedaj, ko so se zedinile vse moči hrvatskega naroda, upam, da bodo ti uspehi čim večji.«

Mi Slovenci imamo dovolj razloga, da se skupaj z brati Hrvati veselimo vsakega njihovega uspeha. Obžalujemo samo, da nismo imeli prilike v svoji sredi pozdraviti profesorja Ružičko, in mu čestitati k uspehom.

B. S.

Iz zborovanja ptujskega učiteljstva

Na zadnjem učiteljskem zborovanju v »Narodnem domu« v Ptujju je bilo poleg obsežnega upravnega poročila, ki ga je podal predsednik Zupančič, na dnevnem redu predavanje učitelja Majhna o izvenšolskem delu učiteljstva. Predavatelj je predvsem kritiziral dosedanje nešmotrno izvenšolsko delo učiteljstva, ki je bilo vse preveč eksponent raznih političnih kulturnih skupin. Novo izvenšolsko delo

učiteljstva bi moralo predvsem upoštevati dejanske potrebe našega vaškega prebivalstva ter biti smotno in načrtno urejeno. Predpogoj temu pa je podrobni studij in raziskovanje gospodarskih, socialnih, kulturnih in higienskih razmer slovenske vasi. Omenjeni referat bo izšel kot obsežni studij med rednimi publikacijami zdruge »Pedagoški tisk« v Mariboru, odpravništvo Zavrč pri Ptujju.

Zdravje

je naše največje bogastvo.

Z bolnimi zobmi

noben

človek ni zdrav.

Igu Grudnu

v odgovor na njegov epigram »o kalnih treh ribnikih« v »Jutru«, dne 23. III. 1940.

Ob vodah si se sam hladil nekoč mlad, srečen, sam »pojoč iz dneva v noč«, zakaj si zdaj od tega daleč proč?

Na mene kupo gneva si razlil, še v kalni vodi rad bi me dušil; zares si občutljiv — pa nimaš vzroka!

Z moralnostjo te nisem jaz moril saj sem se v tvoje vino poglobil kot v tvojo vodo — tam, kjer je globoka.

Branko Rudolf.

Pismo uredniku

Gospod urednik! Nekaterim dnevničarjem se šteje dnevničarska doba in to od 5 do 20 let. Zakaj bi se ne štela vsa ostala doba vsem prizadetim dnevničarjem in tudi tistim, ki so pri nastavitvi izgubili ves ostali čas službovanja dnevničarja, da bi se popravila krivica; ako hočemo vztrajati na Bogoljubove in Domoljubove ter na Slovenčeve trditve: »Pravica in resnica morata zmagati!« Z odličnim spoštovanjem. Prizadeti.

p Ptujski trgovci imajo v soboto v »Narodnem domu« občni zbor.

o Ciganska kraljica 102 let stara Kata Nikoličeva je te dni umrla v Bregani. Ob smrti je tehtala samo 30 kg. Zapustila je sedem otrok.

n Varaždn dobil rudarsko šolo. Te dni bo slovesno otvorjena nižja rudarska šola v Varaždinu, ki bo za razvoj rudarstva na Hrvaškem velikega pomena.

n Župnik obstrelil svojo sestro. Blizu Sibenika je župnik Aleksander Cepinkovič po nesrečnem slučaju z lovsko puško obstrelil svojo sestro Justino, ki so jo morali prepeljati v bolnišnico. Ranjena sestra je prava lepota in so se ponoči okoli župnišča smukali razni moški. Zato si je župnik izposodil puško, da bi prestrašil nadležne vasovalce.

n 24 bolnikov za meningitisom leži v varaždinski bolnišnici. Pet bolnikov je umrlo.

n 2.534.000 din je odobrila banska oblast Hrvatske banovine za javna dela v Dalmaciji. Kredit je namenjen ureditvi cest.

n Velika poplava grozi Novemu Sadu in okolici. Vodovje še vedno narašča. Povodnji grozijo celi Vojvodini.

Bodo žrtve pri Ozlju ostale v reki?

Včeraj so bila na kraju železniške nesreče pri Ozlju končana v glavnem reševalna dela. Delavci so popravili progo, da se lahko odslej vrši na njej promet. Od kraja nesreče so tudi odpeljali žerjav in razbitine lokomotive ter vagonov, in sicer lokomotivo v zagrebške, vagone pa v mariborsko železniško delavnico. Najbolj so se pri dvigalnih delih pač izkazali strokovni delavci iz Maribora.

Kot deseta žrtev, ki so jo dvignili iz vode, ni bil Ivan Spoljarič, ampak Ivan Škorjanič iz Št. Vida nad Ljubljano, pristojen v občino Koprivo v Goriškem okraju v Italiji. Škorjanič je bil begunec ter se je preživljal kot delavec.

Ker se še vedno ne ve, kaj je s 15 nadaljnjimi potniki in ker obstaja močna domneva, da ležijo pod plazom v Kolpi

in ker vse kaže, da ne bodo docela raziskali terena, je v javnosti nastalo močno razburjenje. Teren je treba raziskati in eventualna trupla dvigniti. Dela bi lahko bila dokončana v enem dnevu, če bi docela odprli jez pri ozaljski elektrarni. Sicer je res, da ta zahteva, če odpre jez, dnevno 20.000 din odškodnine, ali pieteta do mrtvih bi morala biti tu na prvem mestu.

V celoti je zahtevala železniška katastrofa 10 mrtvih, ki so jih odkopali in dvignili iz vode (eno izmed teh trupel je potapljaču pri dviganju ušlo iz rok ter ga je odnesla Kolpa), 34 jih je poškodovalo, ne ve pa se za usodo 15 potnikov.

Vlaki na progi vozijo normalno, kakor smo že včeraj poročali.

3 metre. Na ostalem delu poslopja namerava lastnik pozidati drugo nadstropje.

c Aretirali so na Polzeli Branka Horvata iz Radeč, ki je pri urarju Dragu Segregarju v Kranju ukradel zlatnine za okrog 3500 din. Ukradene stvari so našli še pri njem.

c Smrlna kosa. Na Dobravi 9 pri Celju je umrla 7letna žena železničarja Marija Brevec, v bolnišnici pa 5letna hčerka posestnika Frančiška Zorko od Sv. Petra pri Laškem.

c Kronika nesreč. 2letna hči pos. iz Gornjih Gorč pri Braslovcah je padla in si zlomila roko. — 34letni dninar Anton Černoša iz Rogaske Slatine je padel in si zlomil nogo. — 35letni sin posestnika Josip Komplet iz Brezove pri Smartnem v Rožni dol. je padel s kolesa in dobil težke poškodbe po glavi. — 21letni sin mal. pos. Martin Primožič iz Lukovice pri Sošanju je nabijal možnar, ki ga je razneslo. Razmesarilo mu je obe roki. — 43letni delavec Franc Venko iz Brnce pri Sošanju je padel s kolesa in dobil težke poškodbe po glavi.

c Napad. 64letnega dninarja Franca Žoharja iz Bukovzlaka pri Teharju sta ponoči na Teharju pred neko gostilno napadla dva moška. S hmelovkami sta ga pretepla in mu prizadejala težke poškodbe po obeh rokah.

Ptuj

p Delovni tabor v Haložah. Klub slovenskih akademikov v Ptujju je sklenil, da priredi v velikih počitnicah v Haložah delovni tabor, ki naj predvsem naveže in ustvari potrebne stike slovenskih akademikov z najbolj širokimi plastmi prebivalstva, ki naj prouči položaj slovenskega človeka v Ptujju in njega okolici v vseh ozirih in nudi pridobljena spoznanja merodajnim na razpolago v korist malega slovenskega človeka.

p Glasbena Matica v Ptujju priredi v torek, 2. aprila, ob 20. uri v svoji dvorani koncert, ki ga bo igral naš kitarski virtuoz g. Stanko Prek. Na koncertu se bodo izvajale skladbe Mozarta, Beethovna, Paganinija in drugih.

Zborovanje soboških gasilcev

Občni zbor soboške gasilske župe je bil v dvorani Grajskega kina v Murski Soboti. Soboška gasilska župa šteje 108 članov in je potemtakem ena izmed največjih. Zboru, ki ga je odprl starešina Josip Benko, je prisostvoval tudi delegat gasilske zajednice v Ljubljani, Franc Kramberger iz Maribora.

Iz poročil, ki so jih na občnem zboru podali posamezni funkcionarji, je razvidno, da je bilo v preteklem poslovnem letu v območju župe 59 požarov (od teh je bilo 32 požarov na nezavarovanih objektih). Celokupna škoda, ki je ob tem nastala, se čeni na 1.332.780 din. — Župna blagajna pa izkazuje vsega skupaj 20.789.500 din dohodkov ter 14.479.750 din izdatkov.

Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor s starešino Josipom Benko na čelu.

IZBOLJŠAJTE CESTO ŠČAVNICA-ČRNCI!

Neštetokrat smo opozarjali odločujoče kroge v našem listu na nezno stanje nekaterih banovinskih cest ob severni meji. Večje pažnje je treba posvetiti banovinski cesti Ščavnica - Črnci, ki je za našo mejo največja sramota. Vkljub našim opombam, se še do danes v tem oziru ni nič pozitivnega ukrenilo. Cesta Ščavnica - Črnci je podobna najslabši občinski cesti in skoraj ni prevozna radi razdrtin in kotanj. Zadnji čas pa se je mestoma močno pogreznila in je postala vožnja celo nemogoča.

Skrajni čas je že, da se ljubomerski okrajni cestni odbor za temeljito popravilo te ceste resneje pobriga, ker je to stanje v veliko gospodarsko škodo.

DELO ŽELEZNIČARSKEGA BOLNIŠKEGA FONDA

Te dni je bil v Beogradu občni zbor centralne uprave bolniškega fonda državnega prometnega osebja. Iz poročil je bilo razvidno, da ima vseh pet oblastnih uprav bolniškega sklada 689 zdravnikov, ki so lani na honorarjih prejeli skupno s pomožnim osebjem 9.366.494 din. Za zdravila je bilo izplačano 1.653.733 din. Celokupni izdatki za bolniške stroške pa so znašali 6.989.719 din. Lani se je v to-

plicah in letoviških krajih zdravilo 36.550 članov železničarskega bolniškega fonda. Za hranarino je sklad izplačal 15.808.898 din. za porodniške podpore 2.044.176 din, za zdravljenje v sanatorijih 1.754.533 din, za pogrebne pa 1.657.506 din. Skupni izdatki bolniškega fonda državnega prometnega osebja so lani znašali 54.644.558 din, dohodki pa 57.165.001 din.

Celje

c Koncert obmejne mladine. Mladinski zbor »Vilhar« na meščanski šoli na Raketu bo na povratku s svojega koncerta v Mariboru priredil v nedeljo, 7. aprila, ob 15. koncert slovenske mladinske pesmi v Mestnem gledališču v Celju.

c Podirati so začeli del Gradtve hiše v Vodnikovih ulici, ki jo je mestna občina kupila za 20.500 din v svrhu razširitve te ulice. Ulica bo tlakovana in razširjena za

Beseda, dve o korajži

Zadnjič se je med nami nekdo postavljaj s tisto narodno: »Pa pri nas je korajža...«

To spominja nekoliko na tisto basen o lisjaku junaku, ki ga je kralj Lev odklikoval za posebno hrabrost pred sovražnikom, ker si je upal poglavarju lovcev, mestnemu županu, pri belem dnevu odnesti gos. Seveda je zviti lisjak poprej izvohnil, da nosijo tam v mestu vsi psi nagobčnike.

Ampak je dobro, če pade v našem času tudi o korajži kaka beseda. Kajti je danes tako, da moraš tudi za korajžo imeti koncesijo. Brez koncesije ni varno hoditi s korajžo dosti okoli. To je isto, kakor če imaš revolver, orožnega lista pa ne. Ali pa, da ne bo prehuda primerjava: če imaš vžigalnik, ki ni žigosan.

Pa se je na primer zgodilo — to je bilo pod tistim slavnim režimom g. Uzunoviča, ko so prišle v modo deportacije — da je imel takrat neki slovenski časnikar korajžo zapisati, da so možje, poslani v eksil, najmanj tako dobri patriotje kot so p. n. gospodje oblastniki. List je bil seveda zaplenjen in časnikarju je huda predda. Ampak interesantno šele pride: Dve leti pozneje je eden tistih mož omenjenega časnikarja, ki je bil medtem dobil skromen kruh v službi domovine, v zahvalo, da se je takrat tako korajžno zanj postavil, — pognal na cesto. Zakaj?

Vprašate! Ko ti pa nič ne pomagajo korajža in vse druge čednosti, če nisi... no, saj veš kako.

Pa pustimo to in pojdimo čez korajžo in njene kozolce s humorjem, saj vemo: c'est la comédie politique. Toda padla je tudi beseda o patriotizmu, to pa ni šala, bratje, tu si moramo pa prav resno pogledati v oči!

Patriotizem — tako je povedal Masaryk v nekem razgovoru s časnikarji —, to je najsvetejše, kar nosi človek v svojem srcu. Vsakdo ljubi svojo domovino in ji hoče služiti, vsak po svoje. Lahko pa zaide kdo tudi na napačno pot in v zmotni veri, da s svojim delom domovini koristi, ji samo škoduje, — tedaj ga počite! Nikdar pa ne smete podvomiti v njegov patriotizem ali ga celo osumničiti, — razen če so stvarni dokazi tu, da je sovražnik domovine. Eno le nam je potrebno: medsebojno zaupanje, ki se iz njega poraja složnost. To gojite! In mladino držite skupaj, ne dopustite nobene pritiska nanjo, učite jo le eno: bratoljubja, in pustite ji svobodo. Iz svobode klije le idealizem in ljubezen do domovine.

Tako je govoril veliki učitelj in voditelj svojega naroda. In naj bodo te njegove besede zapisane tudi nam v opombo v sedanjem času, ko opažamo razne nevarne pojave na eni strani, na drugi

pa še bolj nevarne napake in grehe, ki se počenjajo v tako zvani obrambi proti tem nevarnim pojavom.

Tout comprendre c'est tout pardonner, pravi francoski rek. Vse razumeti, se pravi: vse oprostiti. V tem pogledu se žal med nami največ greši. Zlasti kar zadeva čedalje živahnije gibanje v mladinskih taborih, je nasproti temu pojavu usmeritev naših političnih starešin pogrešena in več ali manj tudi naivna. Kar ni čuda, ker so izgubili pravi stik z mladino. Ne zadostuje, kdaj pa kdaj stopiti pred mladino in ji govoriti v lepih frazah, treba je zahajati v njeno sredo, vanjo se vživeti in tovariško z njo korakati. Kajti eno je gotovo: vsa naša mladina je navdahnjena čiste domovinske ljubezni — pojdite v Maribor, pojdite na mejo, pa boste videli, kakšen ogenj plamti v mladih srcih! — In kar hoče, je samo eno: prerojenje domovine, to jo je dvignilo na noge!

Zato pa je tudi pridigovanje o evoluciji glas zapoznelega ptiča, evolucija je že za nami: tukaj je revolucija. Seveda ne politična revolucija, ampak revolucija duhov in src. In naši politični starešine naredijo najpametneje, če se tej revoluciji ne upirajo, ampak pridno v njej sodelujejo, — potem ima eden ali drugi morda še kako šanso, da ga mladina dvigne na svoje rame. Ampak kar požuri se naj, da si ne zapravi pri mladini zadnjega respekta. ejo.

Maribor

Dolga zima – velika nezaposlenost

Letošnja dolga zima je imela za posledico izredno veliko nezaposlenost, ki v Mariboru še nikoli ni bila takšna. Zima je povzročila ustavitev stavbnega gibanja in na stotine delavcev je ostalo brez dela, dočim so bili druga leta tudi pozimi zaposleni vsaj pri priložnostnih gradbenih delih.

Mariborska ekspozitura Borze dela je imela koncem februarja v evidenci 2.281 nezaposlenih oseb, od tega 1.717 moških in 564 žensk. Samo februarja sta se nanovo prijavi 1.002 osebi (744 moških in 258 žensk), ki so bile brez dela. Tako velikega števila nezaposlenih tukajšnja Borza dela še ne pomeni. Največja nezaposlenost je bila med stavbinskimi in sezonskimi delavci, ker so bila vsa dela na stavbah ustavljena.

Zanimivo je dejstvo, da v skupini tekstilnih delavcev kljub pomanjkanju surovin ni bilo opaziti večje nezaposlenosti. Gre to predvsem na račun delodajalcev, ki so v najhujši krizi raje delali v zmanjšanem obsegu, kakor pa da bi odpustili delavstvo. Tudi v kovinarski stroki ni bilo toliko nezaposlenosti in je opaziti še pomanjkanje kovinarjev vseh vrst.

V mestu samem je od 2.281 nezaposlenih samo okoli 1000, ostali so v bližnji in daljnji okolici. Nezaposlenost v mestu je vsaj nekoliko ublažila mestna občina s pomožno akcijo, ki pozimi zaposluje najpotrebnejše delavce.

Borza dela je februarja priskrbel sluzbo 19. moškim in 79. ženskam, skupaj

98 osebam. Na brezposelnih podporah je razdelila samo februarja 198.908 din, kar je tudi rekordna višina podpor v zadnjih letih.

Z nastopom pomladi se bo nezaposlenost zmanjšala, saj se je gradbena sezona že pričela in so dobili pomožni stavbinski delavci že zaposlitev.

Tragedija dojenčka, ki je moral zmrzniti

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru sta se morali zagovarjati 26letna delavka Franciška Vauhnikova iz Pobrežja in 33letna železničarjeva žena Štefanija Majcenova iz Gosposvetške ceste.

Vauhnik Franciška je imela mesec dni starega otroka. Na večer 13. januarja letos je odšla na Pobrežje za svojim možem. Ker je bil mraz, je pustila mesec dni starega otroka doma. Obenem je bila naročila železničarjevi ženi Štefaniji Majcenovi, naj zvečer preden bo šla spat pogleda k otroku ter mu da piti mleka. Majcenova je rekla, da bi otroka vzela v svoje stanovanje, česar ji pa Vauhnik

kova ni pustila, češ da je zdravnik rekel, da otrok ne sme na zrak, ker je zunaj premrzlo.

Ko pa se je Vauhnikova vrnila drugi dan šele popoldne, je našla otroka v zibelki mrtvega. Mali je bil trd ter je imel po vsem telesu rdečkaste lise. Obenem je bil ves pomazan in razgaljen. Preiskava je ugotovila, da ni mihče kuril v stanovanju in da je bil v sobi tak mraz, da še odrasel človek ne bi mogel v njej ostati. Zaradi tega je obtožnica obtožila obe ženski prestopka zoper življenje in telo.

Razprava še traja.

Pobrežani kujejo proračun

Podeželske občine letos zelo težko sestavljajo proračune, ker so jih presenečile izredne razmere. Na eni strani so zmanjšani dohodki zaradi zmanjšane trošarine na vino, na drugi strani pa so izdatki letos prav zaradi sedanjih razmer mnogo večji. Občina mora graditi zaklonišča pred zračnimi napadi in staviti v proračun večje vsote za podpore svojcem tistili, ki gredo na orožne vaje.

Pred vsemi temi težavami se je znašla tudi velika delavsko-kmečka občina Pobrežje. Na podlagi posvetovanj z davkoplačevalci so se odgovorni možje na občini z županom g. Stržino na čelu odločili, da obdrže proračun v isti višini kakor lani, to je z 600.000 din izdatki in prav tolikimi dohodki. Kako pa bodo proračun uravnovesili, je še veliko vprašanje. Na dohodkih jim manjka 300.000

din, in sicer zaradi 120.000 din primanjkljaja na trošarini na vino, 80.000 din davčnih zaostankov in 100.000 din namenjenih za zaklonišča in podpore svojcem. Ta denar morajo prištečiti na drug način. Zato mora pobreška občina opustiti vsa javna dela, ki niso neodložljiva. Opustiti morajo letni prispevek za gradnjo novega mostu čez Dravo in prispevek za dravsko regulacijo ter zmanjšati podpore raznim društvom. S tem bodo proračun najbrže uravnovesili.

Drevo bo imel sejo upravni odbor pobreške občine, na kateri bodo razmotrivali o novem proračunu. V petek bo o njem sklepal finančni odsek, v nedeljo dopoldne pa bo proračunska seja in upajo, da bodo Pobrežani kljub vsem težkostem tudi letos spravili proračun svečno pod streho.

m Napredoval je na tukajšnji gozdarski šoli služitelj g. Ivan Vodušek.

m Iz policijske službe. Za policijske stražnike pripravnike v III. skup. so imenovani pri predstojništvu mestne policije zvaniki Oton Mažera, Janez Skof, Janez Valenko, Maks Kopušar in Alojz Hrašovec. Upokojena sta pri isti policiji policijska stražnika I. razreda — zvaniki I. pol. skup. Alojz Štokelj in Ciril Hren.

Perilo, nogavice najugodnejše pri „Lama“, Maribor

m Podružnica Zveze brivskih in lisničarskih pomočnikov v Mariboru ima drevi ob 20. občni zbor v Delavski zbornici.

m Popularna oskrbnica Mariborske kočice gđe. Mara Gobčeva zapušta po 10 letnem delovanju na Pohorju prijetno planinsko postojanko. Mariborski planinci se bodo od priljubljenih oskrbnic poslovili v soboto zvečer na Mariborski koči.

m Planinska knjižnica na Kozjaku, Mariborski planinci člani SPD so ustanovili na Remšniku posebno planinsko knjižnico, katere se Kozjačani pridno poslužujejo.

m Za docenta za filozofijo, pedagogiko in metodiko religijskega pouka v 7. pol. skup. na ljubljanski univerzi je imenovan dr. Anton Trstenjak, suplent bogoslovja v Mariboru.

m Stari 20 dinarski kovanci veljajo glasom odloka finančnega ministra samo še do 30. aprila letos.

m V Studencih v dvorani gasil. doma nastopi iz prijaznosti sugester in jasnovid. G. S. Paradišo to nedeljo, 31. marca, ob 17.

m Delodajalce opozarjamo, da pri izstavljanju potrdil svvojem nameščencem (bolniški list za zdravnik OUDZ točno in čitljivo izpolnijo vse predele tiskovine, zlasti tudi štev. 13 do 15, ki so posebno važne za presojo upravičenosti zavarovanca do zakonitih dajatev. V predelu št. 16 je na podlagi podatkov v delavski knjižnici vedno navesti tudi prejšnjo službo za 1 leto nazaj.

m Napad v Sp. Dobravi. Neki neznanec je brez vzroka napadel v Sp. Dobravi tamkajšnjega 18 letnega delavca Vilka Rehbauerja ter ga zabolal v hrbet.

m Tatvine. Neznani storilec je odnesel ponoči iz vrta na Trubarjevi ulici dr. R. Ravniku cementno mizo. — Iz stanovanja mesarja Josipa Cehla v Žičkem prehodu je izginila zapetna ura. — Tesarju Leopoldu Klausnerju in tesarju Martinu

Nevirtu je neznan storilec odnesel iz neke nedograjene hiše v Radvanju več tesarskega orodja.

m Racija. Polcija je preteklo noč polovila po mestu 14 oseb zaradi vlačuganja in polepušstva.

* Izreden umetniški užitek bo nudil Lipovškov koncert, na katerem bo 2. aprila izvajal priznani pianist dela skladateljev: Beethovna, Chopina, Debussyja, Haydna, Osterca, Sivica in Škerjanca.

* Predsednika zveze nabavljalnih združenj državnih uslužbencev g. Štiberja mati g. Igo umrla. Pogreb v petek, dne 29. t. m., ob 16.30 uri izpred mrtvašnice Pobrežje. Zadrugarji! Zadrudna dolžnost nam nalaga, da se udeležimo polnoštevilo pogreba matere našega velezaslužnega borca. — Zadržite druž. uslužbenec Maribor.

* V soboto se vrši pod okriljem društva „Jadran-Nanos“ spominski večer po pok. M. Laginji v Narodnem domu s pričetkom ob 20. uri v zgornji dvorani.

* Obiskovalci velesajma v Milanu bodo posetili lahko tudi mednarodno razstavo umetnosti in stavbarstva. Najugodnejša prilika je izlet „Putnik-a“ Maribor od 14. do 18. aprila. Obisk Milana, Benetk, Padove in Trsta. Nizka cena — kolektivni potni listi! Zadnji rok za prijave 30. marec. Prospekti in vse informacije „Putnik“, Maribor.

m Nočna lekarniška služba (od 23. do vključno 29. t. m.) lekarna pri sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* Grajski kino. Samo še v petek sijajna veseloigra „Anton zadnji“, Hans Moser. Od sobote „Madame Butterfly“.

* Esplanade kino. Vesela, zabavna in duhovita češka opereta „Veseli bohem“, Jarmila Kširova in drugi najboljši umetniki.

* Kino Union. Do vključno nedelje „Pustolovščine Huck-Finna“ po znameniti pripovedki Marc Twayna. Krasna vsebina. V glavni vlogi ljubki Mickey Rooney.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 28. marca, ob 20.: „Gejza“ Red C.

Petek, 29. marca: Zaprtlo. Sobota, 30. marca, ob 20.: „Gigan barona“ Gostovanje g. Belizara Sancina.

Nedelja, 31. marca, ob 15.: „Kovarsvo in ljubezen“. Ob 20.: „Zaroka na Jadranu“. Znižane cene. Zadržite.

Radio

Četrtek, 28. marca

Ljubljana: 18. RO; 18.40 Slovenscina; 19. Napovedi, poročila; 19.20 Nar. ura; 19.50 Deset minut zabave; 20. Klavirski koncert; 20.45 Koncert slovske glasbe (RO); 22. Nap. poročila; 22.15 Lažja simfonična gl. — Beograd: 18.30 Koncert RO; 20. Cas zabave; 21. 10 Narodne pesmi; 22. Klavirski koncert; 22.30 Vokalni koncert. — Milan: 17.15 Vokalni koncert; 20.30 Wagnerjev „Siegfried“. — Firenca: 17.15 Vokalni koncert. — Dunaj: 18. Klavirski koncert. — Budimpešta II.: 19.30 Vokalni koncert. — Bukarešta: 20. Simfonični koncert. — Kopenhaga: 20.10 Oratorij „Juda Makabejec“. — Sofija: 20.30 Solistični koncert. — Dunaj: 22.20 Sopran in klavir. — Bari in Bologna: 22.20 Violinčeklo. — Hilversum II.: 23.10 bariton in klavir.

NEKAJ LIMBUŠKIH NOVIC

Nedavno so igrali v našem lepem Sokolskem domu domači igralci Sokoli in Sokolice igro »Črna žena«. Pohvaliti je treba pridne igralce, ki so dobro izvedli nalogo brez tuje pomoči.

V Limbušu ni mikdar dolgočasno, za to skrbijo razne pravde, da je zmiraj dovolj govoric.

Limbuš se razvija in rase; hišice vstajajo iz tal kot gobe po dežju. Zidane so večinoma s pomočjo limbuške hranilnice.

Delo naših planincev za Kozjak in Pohorje

Občni zbor mariborske podružnice SPD pri »Orlu« je pokazal, da so naši vrli planinci kljub izrednim razmeram prav marljivo delovali v prosep planinstva in da doseženi uspehi nič ne zaostajajo za onimi iz prejšnjih let. Zborovanje je vodil predsednik g. dr. Bergoč, ki je uvodoma pozdravil ravnatelja Rodoška kot zastopnika mestne občine, inž. Šlajmerja v zastopstvu Tujskoprometne zveze, dr. Tomiška kot starosta našega planinstva, ravnatelj Loosa kot zastopnika »Putnika« in Turing kluba ter g. Goluboviča za ISSK Maribor in Zimsko sportno podzvezo. Nato je predsednik izčrpno poročal o delu SPD v Mariboru za naše planinske postojanke ter poudarjal, da so kljub vsem težkostem premagali vse ovire in dosegli na polju planinstva prav lepe uspehe. Posebno važna je bila skrb mariborskih planincev za zapuščeni Kozjak.

SPD je organiziral v preteklem letu tri izlete na zahodni Kozjak, ki so zelo lepo uspeli. Pevci »Jadran-Nanosa« so s pesmijo pripomogli, da so planinci prišli v ožji stik z obmejnimi prebivalstvom.

SPD v Mariboru je lani obhajalo 20letnico obstoja. V ta namen se je obrnila podružnica na oblastva in podjetja ter denarne zavode s prošnjo, naj podprejo planince pri idealnih stremljenjih. Žal so se odzvali le Posojilnica v Narodnem domu, banovina, senat, tovarna Hutter in Doktor in drug. Značilno je, da mestna občina mariborska nima razumevanja za naše planince, ki že tri leta niso dobili od nje nikake podpore kljub temu, da delajo za skupno korist. Isto velja tudi za denarne zavode.

Sledilo je zanimivo tajniško poročilo g. Gajška, ki je podrobno opisal delo in stremjenja tukajšnje podružnice SPD, ki šteje 4 častne, 20 ustanovnih in 935

rednih članov. Zanimivo je bilo tudi poročilo g. Soršaka, ki je prikazal finančno stanje SPD, ki ima 1.843.831 din premoženja. Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je dal inž. Šlajmer, je bil sprejet njegov predlog za razrešnico s posebno pohvalo g. Soršaku. Podrobno o bilanci je poročal dr. Orožen, nar kar so poročali načelniki posameznih odsekov in gospodarji koč: za alpinistični odsek g. Lorger, za Aljažev klub g. Gajšek, za Mariborsko kočjo namesto g. Dekleve tudi g. Gajšek, za kočjo na Klopnem vrhu g. Forstnerič, za Seniorjev dom g. Senica in za zavetišče pri Sv. Pankraciju na Kozjaku g. Zorzut. Mariborsko kočjo je obiskalo 6251 planincev, kočjo na Klopnem vrhu 1663, Seniorjev dom 3695 in zavetišče pri Sv. Pankraciju 829 planincev. Seveda je število obiskovalcev mnogo večje, ker se vsi niso vpisali v spominske knjige.

Vlom v grafično pisarno pojasnjen

V Splitu sta bila aretirana 16letni C. O. iz Studencev pri Mariboru in 16letni B. L. iz Delavske ulice v Mariboru. Pri zaslišanju sta oba fantalina priznala, da sta vlomila v noči na 9. marca v grafičarsko pisarno na Frankopanovi ulici.

Pri mladoletnih vlomilcih so našli samo še 5145 din, ostalo pa sta že zapravila. Iz blagajne sta odnesla 20.000 dinarjev. Oba fanta so privedli v Maribor ter ju predali sodišču.

Uredite Jadransko ulico

Med zapuščene in zanemarjene mestne ulice spada tudi Jadranska ulica kljub temu, da so tam večinoma same nove stavbe. Cesta je tako razorana, da je ulica ob vsakem deževju podobna jezeru. Ljudje morajo bresti po blatu in broziti do gležnjev, kar je seveda proti zdravstvenim predpisom. Mestna občina naj ugodi željam stanovalcev v Jadranski ulici in uvidi veliko potrebo po ureditvi te ulice. Cesto je treba pogramoziti in popraviti, kar se bo dalo napraviti brez večjih stroškov v zadovoljstvo mestnih davkoplačevalcev. Saj se tolikokrat poudarja, da skrbi občina za red na cestah in ulicah, zato naj tudi tokrat pokazemo resničnost te trditve!

SPET SNEG

Bo nočnem in jutranjem dežju je pričelo danes dopoldne močno snežiti. Sneg je kmalu pobelil vrtove in strehe, dočim se na ulicah ni obdržal.

REKORDNO ŠTEVILO ŽRTEV VELIKONOČNEGA STRELJANJA

Minila je Velika noč, v mariborsko bolnišnico pa še vedno prihajajo poškodovanci, ki so postali po lastni ali tuji ne previdnosti žrtve velikonočnega streljanja. V mariborski bolnišnici že ni bilo nekaj let toliko teh poškodovancev kakor za letošnjo Veliko noč. Doslej se jih je zateklo v bolnišnico že nad 20. — Tako je pri nabijanju razneslo pištolo 18-letnemu ključavničarskemu vajencu Antonu Šturmu iz Slovenske Bistrice. Izstrel je poškodoval fantu obe očesi. —

Zanimivosti

Ali bosta maj 1940 in 1941 res usodna za človeštvo?

Napovedi o katastrofi Zemlje, ki stavlja zvezdoslovce pred hudo preizkušnjo

Z napovedjo, da bo redko srečanje planetov našega Sonca v letošnjem ali drugoletnem maju povzročilo katastrofo naše Zemlje, so zvezdoslovci postavljeni pred hudo preizkušnjo.

Astrologija, veda, ki je imela v klasični dobi človeškega razvoja glavno besedo tudi na dvorih, je jela spet strašiti živčno že itak pretreseno človeštvo. Z njeno pomočjo postavljajo izkušenci horoskope za človeštvo, drugi spet napovedujejo iz čitanja zvezd nenavadne dogodke, uspehe ali neuspehe velikih podvigov. Astrologi umejo za več let vnaprej napovedati, kakšen bo položaj nebesnih teles.

Neki angleški strokovni list prinaša zanimiv astronomski članek izpod peresa najslavnjšega angleškega zvezdoslovca. Tam napovedujejo, da bo

prvi vznemirljivi dan naše najbližje bodočnosti letošnji 6. maj.

Tega dne bodo zvezde v čudnem položaju, kakršen že ni bil več tisoč let. Dne 6. maja se bodo namreč srečali planeti Merkur, Uran, Jupiter okrog našega Sonca. Malo dalje bo škilil na nebesnega popotnika Mars, še dalje ob znanki Večerniki se bo svetlil Neptun. Ves pojav pa bo v znamenju Bika.

Ne bo manjkalo mnogo, pravi učenjak, da bi ne

prišlo do trčenja med orjaki neba.

V sredi bo zloglasni Saturn, položaj dobrohotnih planetov Venere in Jupitra ne bo povoljen. Ne bo dobro, ker se bo Jupiter preveč približal Saturnu. No, zvezdoslovci se tolažijo z sosedstvom Lune in Neptuna. Može računajo, da utegne zapleteni nebesni pojav dovesti do katastrofalnih posledic. Računajo!

Izkušenejši učenjaki so se povzpeli še dalje, ter pravijo, da

čaka dne 6. maja človeštvo katastrofa, ki bo uničila tisočletne pridobitve. Proces uničenja bo tako močan, da bo kratkotrajno razdejanje zvezd opustošilo Zemljo na mnogih krajih našega planeta. Kje, seveda zvezdoslovci ne vedo, na tistem pa mnogi računajo celo s propastjo sveta.

Takšna porazdelitev nebesnih trabantov okrog našega Sonca bo trajala vse do 6. maja 1941. Največje približanje bo v noči med 6. in 7. majem, ko se bo pojavil zaradi bližine planetov ogromen nebesni svetlobni pramen. Ob strani bo stal le nedavno odkriti planet Pluton, pa najnevarnejša zvezda stalnica Algol. Oba se bosta pa vmešala maja 1941.

Zvezdoslovci pravijo, da vplivajo takšna nebesna srečanja močno na duševnost ljudi. Zato obetajo v kritičnih dneh

nastop nove zgodovinske dobe na Zemlji. Seveda, če ne bo po preklicanih računih prišla katastrofa! Posebno skrivnost pripišejo maju 1941. Dne 5. maja bo kriza sedanje vojne v zvezi s tem dosegla vrhunec, tako spet sklepajo zvezdoslovci!

Mars in Uran sta planeta, ki sta v neposredni zvezi z vojnimi dogodki. Ta dva sta bila poslednja leta v kočljivem položaju do Zemlje, odtod vojna vihravost njenega prebivalstva. Letošnje in prihod-

nje leto bo

usodno tudi za samo zvezdoslovje.

Proročanstva astrologov, ki napovedujejo v bližnji bodočnosti katastrofo našega planeta, so namreč postavila to vedo pred hudo preizkušnjo. Če bo to srečanje na nebu ostalo brez napovedanih katastrof ali kakršnih koli občutnejših posledic za Zemljo, je naravno, da bodo zvezdoslovci želi zasmehovanje na pretek tudi med dosedaj najvernejšimi pristaši...

Moralni in ideološki poraz boljševikov

Boljševiki so vodili križarsko vojno proti sedanjemu družabnemu redu na Finskem. Pognali so čete v ogenj trdeč, da hočejo finski narod osvoboditi od kapitalističnega jarma. Zdaj, ko je od Finske odtrgan en del tudi zaradi strahu malih in neodločnosti velikih ter predan na milost in nemilost boljševikom, bi bilo treba pokazati, kako vsaj ta odtrgani del

želi, iznebiti se buržoaznega reda. Toda, medtem je nastalo pravo preseljevanje naroda iz vseh krajev Finske, ki so bili odstopljeni sovjetom: vsi Finci so se izselili na svobodna rodna tla. Ali ni to nov moralni in ideološki poraz sovjetov, mnogo težjih od vseh vojnih sramot za časa sovjetsko-finskih bojov! ugotavlja novosadski »Dan«.

Avtomobilski tunel skozi St. Gothard

V zvezi z načrtom, odpreti Švici boljše prometne veze na zunaj, je v načrtu tudi zamisel, izvrtati tunel za avtomobile skozi St. Gothard. Cesta preko prelaza je samo tri mesece v letu brez ledu, enotirni železniški predor ne zadošča naraščajočim potrebam. V dveh letih naj bi bil odprt nov predor, ki bi šel sporedno z železniškim. Tunel bi bil širok 25 m,

spodnji del bi bil 2 m višje od železniškega. Dolžina bi znašala 32 km, 15 km manj kakor pri železniškem. Posebna centralna postaja bi skrbelo stalno za sveži zrak v predoru, ob vsakem vходу bi bile garaže, bencinski tanki in mehanične popravilnice. Predor bi bil seveda električno razsvetljen, stroški bi znašali 48 milijonov švicarskih frankov.

Vojna je prizadejala tudi kitolovce

Pred sto leti je imela Amerika še monopol na velike zaloge kitovega olja. Ko so pa v Pennsylvaniji odkrili petrolejske vrelce, je uporaba kitovega olja kot svetila pojenjala. V secesijski vojni so Američani rekvirirali 46 kitolovskih ladij in jih potopili v sovražnih pristaniščih. Ne-

kaj let kasneje je tečajni led uničil 37, nato pa 12 ameriških parnikov-kitolovcev. Šele na kraju stoletja je lov na kite spet oživel. Dandanes je vse ameriško kitolovstvo v službi mode. Svetovna vojna je to vejo narodnega gospodarstva tudi zadela, v letu 1938/39 so pa ustrelili Norvežani 8000 kitov manj, kakor v prejšnjem letu, čeprav so za lov nanje opremili 25 parnikov več.

— Jokaj se, moja draga, tako mi bo lažje.

— Ne morem, če mi pa gre ves čas na smeh...

Kako se zabavajo kaznjenci v Sing Singu

Amerika skrbi tudi za duševno hrano svojih jetnikov. Tako imajo kaznjenci v največji kaznilnici USA v svojem poslopju šolo in bogato knjižnico za jetnike. Posebni orkestri dajejo koncerte. V ječah imajo zdaj 75 glasbenikov, ki igrajo v raznih jazz orkestrih. Vsako leto prirejajo kaznjenci zabavo s plesom, nazvano »Singsingške prismođarije«. Jetnišnica ima tudi cerkveni pevski zbor. Pravijo, da glasba zelo blažljivo vpliva

ADMIRAL DUDLEY POUND
vrhovni poveljnik angleške vojne mornarice, ki je zdaj zaprla prehod skozi Skagerrak zaradi točnejše kontrole trgovinskih ladij.

Admiral Byrd se vrača v Ameriko. Ni še znano, ali se bo jeseni spet vrnil v Antarktiki, kjer je odkril novo zemljo.

Aleksandra Tolstoj, hči velikega ruskega pisca, se namerava preseliti na Japonsko. Doslej je živela v USA.

Padavine v gozdnatih predelih so za povprečno 25% večje od onih na goličavah.

Na velikih petek je krvavela tudi letos italijanska nuna Helena Angelo. Navzoči so bili duhovniki in zdravniki, ki so kakor druga leta ugotovili skrivnostni pojav.

V svinjak se je zajetelo potniško letalo na Švedskem, ki vzdržuje zvezo med Stockholmom in Rigom. Zaradi visokega snega se ni moglo pravilno dvigniti. Prizadetih je več svinj, 21 potnikov so spravili v bolnišnico.

Neverjetno, pa resnično! So stroji, tako precizni, da razdele 1 mm na 800 posameznih delcev.

V 93. letu je dobila zobe starka Filomena Stazione v Montesarchio v Italiji. Zrasli so ji štirje sekalci in en kočnjak. Starka vesela kaže ljudem svoje »mlade« zobe.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

32

»Macgregor bo ta čas vodil farmo; okreten fant je, lahko mu zaupava. Če ne greš ti z menoj, ne grem nikamor. Izbiraj torej! Pet let sem že tu gori, ne da bi si kdaj privoščil nekaj dni počitnic. In tudi na poročnem potovanju še nisva bila, Glen, sedaj združiva oboje in pojdiva.«

Bala se je ene same stvari: na potovanju se lahko srečata z Elizom Oliverovo. In že radi tega je sklenila, da gre s Filipom. Nekoliko jo je skrbelo, ker ji doslej Eliza še ni ničesar pisala. Razen bančnega obvestila, da je Eliza dvignila denar, ni bilo nobene vesti o tej ženski, dasiravno je že mesec dni, kar je bila pri Gleni. Anita Roylancova pa je odpotovala v Anglijo in Glen je ostala brez vsake vesti o Elizi.

Colin in Michell in Robin sta pred odhodom Glene in Filipa še nekajkrat obiskala farmo.

»Macgregor se mi zdi še nekoliko mlad,« je dejala Michellu. »Zelo nerada prepuščam farmo tujim rokam, toda upam, da se bo vse dobro izteklo.«

»Morda želite, da včasih jaz pogledam na farmo?« jo je čez nekaj časa vprašal Michell.

»Mar res hočete?« je veselo vzkliknila, dobro vedoč, da je bila to že njena

stara želja.

Mlademu Macgregorju je bilo tudi všeč, da bo dobil z Michellom izkušnega svetovalca. »Upam, da bo farma pod njegovim in mojim vodstvom uspevala ter se je bosta razveselila, ko se vrneta,« se je doprodušno smejal. »Če bi se primerilo kaj posebno važnega, bom vselej poklical Michella; kar bo pa le napak, to zvalim na njegova ramena!«

Filip je bil sprva nekoliko nejevoljen, ker bo v njuni odsotnosti tudi Michell bedel nad farmo. Čedalje jasneje je čutil, da mu ta tih ni kdo ve kako naklonjen. Med njima je sicer vladala korektna vljudnost in družabnost, toda oba sta čutila, da leži med njima neznan prepad, ki si ga nista mogla razložiti. Tudi Glen je opazila to razpoko med obema in si je ni mogla do podrobnosti pojasniti.

»Večkrat na teden bo moral Michell na našo farmo,« je rekel Filip. »Meni na ljubo tega gotovo ne bo storil, ampak izključno tebi, draga moja. K sreči ni v Michellu niti malo Don Juana, sicer bi me pričel resno skrbeti.«

»Toda, File, ne bodi vendar tako zelo zloben,« se je hudovala Glen.

»Ti zlata moja neumnica, nikar ne misli, da sem ljubosumen na tega hladnega

in dolgočasnega Škota,« ji je smeje odvrnil ter jo ljubeznivo pobožal po licu. On, Filip Castle, za katerim so norele najlepše žene, naj bi se bal takegale tekmeča! Samozavestno je dvignil glavo ter se znova nasmejal Gleni. In Glen ga je v tej veri še utrjevala kakor vdana sužnja, zvesta v najtežjih dneh. Filip se je zavedal, da ga ni moškega na svetu, ki bi mogel dobiti od Glene košček srca, dokler on kot na vajetih vodi to ženo in vse njene misli.

Z njunim odhodom pa je bil silno nezadovoljen mali Robin; težko mu je bilo po Gleni, četudi so ga tolažili, da se čez nekaj tednov že vrne. Kislo se je držal in nabiral solze.

»Predno odidem, ti spečem velik kolač,« ga je vzela Glen v naročje. »In pošljem ti največjo škatljo vajakov, ki jo bom dobila v Mombasi.«

Robin je bil spet dobre volje in veselih oči. In tudi Glen se je smejala z njim vred. Ugotovila je, da Kenija dečku ni škodila. Močno ga je ožgalo sonce, krepkejši je postal in bil je videti starejši in resnejši. Zdelo se ji je kot da ni več otrok, nekaj odraslega je že bilo v njegovi naturi, kar izvira brez dvoma od tod, ker je deček večinoma v družbi z odraslimi. Kljub temu pa je bil ljubeč in zelo nežen. Z lahkoto se je že bil privadil afriškega narečja, bolje nego Glen, ki ji je neznana govornica delala silne težave.

»Kwa heri!« so bile zadnje besede, ki

jih je še slišala Glen na postaji, nato pa je Robinov nežni glas zmril v trušču in ropotanju vlaka, ki je njo in Filipa vozil k morju.

Prenočila sta v Nairobi ter šele naslednjega dne opoldne nadaljevala vožnjo. Drugo jutro sta prispela v Mombasa. Gleni je bil spet najbolj všeč mali koralni otok, ki je bil sedaj v aprilu še lepši nego jeseni, ko ga je prvič videla. Ves je žarel v stoterih barvah, da se ga ni mogla nagledati.

Nastanila sta se v lepem hotelu ob morju, ki je bil od tal do vrha zgrajen iz belih koral. Prve dni je bil Filip še precej slaboten, toda z vsakim dnem se mu je vračalo zdravje. Potem sta hodila na izprehode, sprva samo do bližnjega pomola, nato pa dalje ob obali in v mesto. Gleni so bili zelo všeč tajinstveni bazarji v ozkih ulicah. Z velikim zanimanjem je opazovala mestno življenje in ljudi, ki so se vseh ras gnetli po ulicah. Najresnejši so se ji zdeli Arabci iz Zanzibara s snežno belimi turbani in z zlatom obšitimi haljami. Posebno zanimiv pa je bil ženski svet, na priliko žene Swahilu s kratkimi kot oglje črnimi lasmi in širokimi obrabi; kako prešerno in značilno južnjaško je zvenel njih smeh po mestnih ulicah. Resnejše in mirnejše so bile žene Parsov, soproge bogatih trgovcev, ki so bile oblečene v razkošne svilene obleke do tal. Te so tako rekoč reprezentirale bogastvo in ugled velikega kenijskega pristanišča.

Kultura

Razstava slikarja Zorana Mušiča

Kakor smo že poročali, bo v nedeljo dopoldne v beli Unionski dvorani odprta kolektivna razstava slik Zorana Mušiča, kateremu se je pridružil s svojimi plastikami ljubljanski kipar Karel Putrih.

Zoran Mušič je pokazal že za časa studiranja na akademiji svojsko noto, ki mu jo je dal njegov nedvomni umetniški talent. Kakor vsak umetnik, se je seveda prva leta tudi on iskal, toda našel je že sorazmerno zgodaj pravo pot razvoja, ki gre sedaj v ravni črti navzgor, kar dokazujejo najbolj njegovi uspehi, ki jih je dosegel doma, posebno pa še v Beogradu in Zagrebu. V Beogradu je bil sprejet lani jeseni kot novo odkritje in si je s tem odprl stalno in široko pot na naš jugovzhod.

Slikarsko delo Zorana Mušiča je odmaknjeno od smeri, ki jih poznamo v slovenskem sodobnem slikarstvu in nima pri nas sorodnosti. Temelje temu delu so res ustvarili pariški in na njih zgrajeni zagrebški vzorci, toda Mušič je preveč močna individualnost, da jih ne bi bil po-

svojil in ustvaril nekaj svojskega, samo njegovega. Tako se nam bo predstavil tudi na sedanji prvi kolektivni razstavi, ki bo obsegala okoli 20 del, olj in gvašev. Posebno v tehniki gvaša je Mušič originalen, pa tudi olja bodo pokazala, da je našel prav v zadnjem času nove izrazne načine.

Motivno prevladujeta pri njem dve pokrajini: Slovenija in Dalmacija, v Sloveniji pa Maribor. Tu ne išče romantičnih zakotij starega mesta, ampak najprometnejše in najmodernejše centre, kakor sta n. pr. Aleksandrova cesta in Glavni trg, v Dalmaciji pa ga spet ne zanima toliko morje, kolikor kopnina ali kvečjemu mali ribiški pristani. Tretje področje so kompozicije, skupine ljudi, bodisi na cesti, na trgu ali na odru. Posebno skrb posveča tudi portretu.

Prva mušičeva kolektivna razstava bo zato častno otvorila letošnjo sezono umetniških razstav v Mariboru in zaslužila vso pozornost s strani javnosti. —r.

NAČRT ZA BEOGRAJSKO DRŽAVNO OPERO

Kakor je znano, dobi Beograd v kratkem novo moderno poslopje za Državno opero, ki bo največja gledališka stavba ne samo v Jugoslaviji, ampak najbrže tudi sploh na vsem Balkanu. Za izdelavo načrta je bil razpisan mednarodni natečaj, in te dni so bile določene tudi že nagrade. Prva ni bila podeljena nikomur, ampak sta bili prva in druga združeni in potem razdeljeni na dva enaka dela podeljeni osnutku zagrebških arhitektov Vladimira Turine in Hinka Gotvalda ter osnutku rimskih arhitektov Marabotta, Orestana, Tassotija, Vagnetija in Rendeja. Nagradi znašata vsaka 75.000 din. Nadaljnji nagradi v iznosu 50.000 din, je dobil osnutek nemških arhitektov Hentricha in Heuserja ter Belgijca Beguina. Dve nagradi po 35.000 din so dobili Američan ter Beograjec I. S. Savković. Končno bo odkupljenih še pet osnutkov po 20.000 din. Upamo, da se bo nova beogradska opera tudi zgradila po načrtu obeh Zagrebčanov in bo tako res domače delo.

K »Mladina in literatura« je naslov uvodnika, ki ga objavlja letošnja 5. številka srednješolske revije »Slovenska Mladina«. Drago Jeran objavlja pesmi »Pred smrtjo«, »Moj ded« in »Večerna meditacija«, Pomladnik »Koračnico«, Mihael Karnik »Nočni obešenci« in »Obisk«, Pavle Mronik pa »Poznojesensko pesem«. V anketi revije o slovenski mladini sta objavljena odgovora Ferda Kozaka in Edvarda Kocbeka. A. I. Gradiški objavlja prozo »Miloš Bele in njegova velika pesem«. Med vprašanji je na srednjo šolo se nanašajoči članek »Socialni izbor«, P. Bezenšek objavlja črtico »O da bi našel svojo podobo«, slede pa književna, gledališka in glasbena poročila. Revija dobro reprezentira naše srednješolce.

K tretja številka »Gozdarskega vestnika« za mesec marec letos objavlja na uvodnem mestu razpravo Vojteha Lindnerja o gozdnih tleh, v kateri obravnava

na zanimiv način mineralizacijo odpadlih listov in vej v gozdu in mikroorganizme, ki to mineralizacijo pospešujejo. Druga razprava je posvečena predpisom za trgovanje z drvmi za kurjavo na javnih lokalnih tržiščih in jo je napisal ing. Anton Šivic. Tretji prispevek je pa izpod peresa ing. Viktorja Novaka in razpravlja o prireditvah dečjega dne v jeseni 1939. Vsi trije članki so ilustrirani. Sledi dopisna gozdarska posvetovalnica, objava predpisov in okrožnic, drobnih vesti, dopisov, književnosti, gradiva za slovar, vesti o lesni trgovini itd. Revija izdaja konzorcij, urejuje prof. ing. Stanko Sotošek, tiska pa Mariborska tiskarna.

K Razstava likovne umetnosti v Ljubljani. V nedeljo bo v Ljubljani odprta razstava slovenske sodobne likovne umetnosti, na kateri bodo zastopani slovenski slikarji in kiparji od najstarejših do najmlajših. Kakor smo izvedeli, bo pa manjkalo več pomembnih umetnikov, ki se vabijo niso odzvali.

K »Izgubljena pot« je glavna letošnja povest mesečnika »Razori«, ki jo piše France Bevk in se nadaljuje tudi v 9. številki. A. Milkovič je napisal prispevek »Andreja Razpotnika Veliki teden«, Danica Grudnova je prispevala pesem o Veliki noči, slede pa še prispevki: J. Ribičič »Zemlja«, M. Golar »Policač Kozobrc«, dr. S. Vurnik »Slovenski velikonočni običaji«, T. Gaspari »Domov« (pesem), P. Kumaver »Smrt velikega angleškega admirala«, S. Jenko »Leteči model«, V. Pirnat »Uporaba plutovine«, F. Lupša »Življenje Laotov« ter drobne zanimivosti. Revija je namenjena pred vsem meščanskošolski in nižjesrednješolski mladini. Urejuje jo Tone Gaspari.

K Gostovanje beogradske opere v Budimpešti. V kratkem bo odšla beogradska opera na gostovanje v Budimpešto, kjer bo nastopila z operama: Gotovac »Ero z onega sveta« in Musorgski »Boris Godunov« ter z Lhotkinim baletom »Vrag na vasi«. Pozneje bo najbrže budimpeštanska opera vrnila obisk z gostovanjem v Beogradu.

Sport

Zagrebška Concordia v Mariboru

POMEMBNA OTVORITEV NOVE NOGOMETNE SEZONE.

Na svečan način bo v nedeljo otvorjena v Mariboru nova nogometna sezona. Kot gost na zelenem polju se nam bo predstavilo ligino moštvo »Concordia« iz Zagreba, ki spada med najboljše nogometne klube v Jugoslaviji. Prav v zadnjem času je »Concordia« ponovno pokazala svoje visoke sposobnosti v boju z graško »Ostmarko« (1:1), Haškom (4:0), splitskim »Hajdukom« (2:1), subotičko »Bačko« (5:0) in z »Ljubljanco« (4:1). Gostje bodo nastopili s svojim kompletnim prvim moštvom in sicer: Čulik, Kramer, Paviša, Vučić,

lovski, Pogačnik, Furdek, Beda, Pukšec, Pavletič, Jazbec, Zemljic in kot rezerva Obreš. Že sama ta imena so zadostno jamstvo, da se bo nudil sportni publiki užitek, kakršnega že dolgo ni imela. Igrali bodo na »Rapidovem« prostoru z I. S. S. K. »Mariborom«, ki bo nastopil s svojimi najboljšimi močmi in skušal popraviti neuspeh ljubljanskega nogometnega reprezentanta Slovenije. Tekma se prične ob pol 15. V predtekmi se srečata prvo moštvo »Rapida« in rezerva I. S. S. K. »Maribora«.

SK »SLAVIJA« (POBREZJE)—ISSK »MARIBOR« 1:1 (0:0)

Na velikonočni ponedeljek je bila na železničarskem sportnem igrišču zelo zanimiva tekma med SK »Slavija« s Pobrežja in ISSK »Maribor«. Obe moštvi sta pokazali lep nogomet in so bili gledalci z igro zadovoljni. Pobrežani so se tokrat izkazali, saj so izsilili neodločen rezultat. Tekma je končala z 1:1, prvi polčas 0:0.

s. Mariborski plavalni klub. Pričetek rednih treningov v petek, 29. t. m. Zbor članstva ob 19. pred mestnim kopališčem. Službojuči odbornik g. Zimic, pomočnik g. Košak. Člani, ki imajo še doma plavalke in čepice, last kluba naj na treningu iste izročijo g. Petku. Vhodv kopališče je skupen, zamudniki ne bodo mogli trenirati.

Mali oglasi

Razno

GOSPODINJE!

Pristne tržaške pince in najfinejši mlečni kruhi dobite oziroma naročite v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 1475-1

CEPLJENO TRSJE

Prvorazredno, dinar komad, divjake, korenjake, sadno drevje nudi Zlher Franjo, Zamušani, Sv. Marjeta, Moškancji. Zahtevajte seznam! 1168—1

GOSPODINJE!

Za praznike Vam priporočam zdrav, okusen sladki kmetijski kruh. Pekarna Rakuša, Koroška c. 24. 1476-1

Trsne cepljenke

prvorazredne, nudi splošno znana trsnica Ivan Ratej, Slovenska Bistrica. Mnogoštevilna priznanja na razpolago.

NAJDEN DENAR

z denarnico v avtobusu pobreške proge se dobi pri Marici Kaučič, Jadranska ul. 21. 1640-1

LEPE IN TRPEZNE TRAJNE KODRE

dobite v salomu Kocbek-Bajt, Cankarjeva ulica. 1665-1

Posesi

GOSTILNIŠKO POSESTVO v okolici Maribora, s sobami za tuje in inventarjem se poceni proda. Pismeno ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Dobičkanosno«. 1663-2

Kupim

VOLČIEGA PSA zdrësiranega, 1—3 leta starega, kupim takoj. Tarkuš, Miklošičeva 2/III. 1664-3

KUPIM ENO OMARO posteljo in nočno omarico, v dobrem stanju, takoj. Ponudbe pod »Takoj plačam« na ogl. odd. lista. 1668-3

Prodaj

KROMPIR najboljši vrste, za seme, se dobi v trgovini Franjo Kolerič, Studenci, Kralja Petra cesta 37. 1588-4

OTROŠKI VOZIČEK globok, ugodno prodam. Vojnaški trg 2/I. 1642-4

HLEVSKI GNOJ prodam. Erlavčeva 6, Melje. 1658-4

MOTORNO KOLO znamke D. K. W. prodam. — Pobrežje, Nasipna 82. 1666-4

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE s kopalnico, priključnami in z vrtom oddam takoj. Vprašajte v Turnerjevi ul. 28-I. 1639-5

STANOVANJE veliko, sončno, v centru mesta se odda v najem. Vprašati Jurčičeva 3. 1632-5

STANOVANJE veliko sobo in kuhinjo, sončno, oddam 1. maja. Smetanova ul. 52. 1643-5

DVOSOBNO STANOVANJE se odda 1. maja. Krčevina, Aleksandrova 14. 1647-5

STANOVANJE z balkonom se odda v našem. Bolfenška 4. 1650-5

Sobo odda

PRAZNA SOBA separirana, velika, čista, se takoj odda 1 ali 2 osebam pri samostojni gosp. Taborska ul. 11/II, levo. 1614-7

NA STANOVANJE se sprejmeta dve gospodinjici (delavki). Vprašati pri hišni delu v Tyrševi ul. 20. 1645-7

Oglašujte!

DVE OSEBI se sprejmeta na hrano. Lopič, Mlinska ul. 9/II, desno. 1651-7

OPREMLJENA SOBA lepa, se odda s 1. aprilom poceni gospodinjici. Kežarjeva ul. 4/I, Melje. 1653-7

OPREMLJENO SOBO lepo, čisto, oddam s 1. aprilom. Maistrova 18-II. 1654-7

Sobo išče

DVA GOSPODA iščeta separirano sobo z vso oprebo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Točno«. 1641-8

PRAZNO, SONČNO SOBO lepo, iščem v centru. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1652-8

v najem

CELA TRISOBNA HIŠA z velikim vrtom, se odda s 1. aprilom v najem. Studenci, Kralja Petra c. 174. Poizve se pri Mahoriču. 1644-15

MESARIJA s klavnico in inventarjem se daje v najem s 1. najkasneje s 15. aprilom. Informacije: Zibert Josip, Velenje. 1659-15

GOSTILNO V STUDENCIH dam v najem. Naslov v ogl. odd. lista. 1649-15

Spomnite se CMDI

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HÖHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

HÖHNER
harmonike so od vseh najboljše

Mlajšega uradnika

ambicioznega, z znanjem slovensčine, srbohrvaščine in nemščine, sprejme industrijsko podjetje. — Ponudbe na oglasni oddelek Večernika pod »Sposobnost«.

NAJG!

Ali ste že brali najnovejšo knjigo

Juš Kozak:

MASKE

Kupite jo v Tiskovni zadrugi Aleksandrova cesta 13 • Telefon 25-45

Opr. št. V 6 198/40

Dražbeni oklic

Dne 30. 3. 1940 ob 15. uri prodajo se sledeči predmeti v Mariboru, Kneza Koclja ulica 18: različno pohištvo, obleka, perilo, posteljnina, razne slike, jedilno orodje, preproge, itd. itd.

K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri, med tem časom, pa se lahko ti predmeti ogledajo.

OKRAJNO SODIŠČE V MARIBORU, odd. V dne 26. 3. 1940.